To będzie kolejny pracowity rok w krakowskiej edukacji

2024-09-04

Do szkolnych klas i pracowni wraca ponad 110 tys. krakowskich uczniów i uczennic. W edukacji zmiany i wyzwania nie są niczym nowym – mądre i skuteczne nauczanie musi odpowiadać na potrzeby współczesności, tak w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym. To także jeden z edukacyjnych priorytetów Krakowa, co dodatkowo podkreśliła oficjalna inauguracja w Zespole Szkół Architektoniczno-Budowlanych.

Edukacja stanowi jedno z najważniejszych zadań realizowanych przez Kraków na rzecz mieszkańców, a pod względem finansowym to również największa część budżetu miasta (około 2,6 mld zł). Krakowski samorząd jest organem prowadzącym dla ponad 400 przedszkoli, szkół i placówek zorganizowanych w 316 jednostek oświatowych. Są wśród nich także młodzieżowe domy kultury, bursy i internaty oraz poradnie psychologiczno-pedagogiczne – instytucje kluczowe z punktu widzenia rozwoju zainteresowań młodych ludzi, a także wspierania uczniów, nauczycieli i rodziców.

– Nieprzypadkowo znajdujemy się dzisiaj w Zespole Szkół Architektoniczno-Budowlanych. W swoim programie wyborczym podkreślałem potrzebę wzmacniania szkolnictwa technicznego i branżowego. W tym roku startujemy z wieloma nowymi zawodami, potrzebnymi na rynku pracy, bo świat i otoczenie gospodarcze dynamicznie się zmieniają – mówił **prezydent Krakowa Aleksander Miszalski** podczas oficjalnej inauguracji roku szkolnego 2024/2025. – Ale także w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne jest wiele do zrobienia, bo ostatnie lata były bardzo trudne. Chcemy przywrócić szkołom autonomię, a także poprawić kwestie związane z finansowaniem oświaty – zaznaczył prezydent.

Maria Klaman, zastępczyni prezydenta Krakowa, zapewniła, że prestiż i ranga zawodu nauczycielskiego będą w centrum uwagi samorządu. – Chcemy jak najmocniej wspierać nauczycieli, wychowawców i dyrektorów szkół, ponieważ to od nich zależy dobrostan i przyszłość najmłodszych krakowian i nas jako społeczeństwa – podkreśliła.

Dodała, że samorządy mają otrzymać dodatkowe środki na zatrudnianie asystentów międzykulturowych. – Dostrzegamy też rolę organizacji pozarządowych, które mają ogromne doświadczenie w pracy m.in. z takimi tematami, jak migracje czy wsparcie psychologiczne, i zachęcamy społeczności szkolne, by z tego korzystały. Chcemy realizować ambitne projekty społeczne wykraczające poza mury szkół. Niezmiernie cieszy to, że inne polskie samorządy inspirują się krakowskim programem #Ogarniam życie. To pokazuje, że idziemy w dobrym kierunku – dodała.

Szkoła jubilatka się zmienia

Zespół Szkół Budowlanych nr 1 obchodzi właśnie 60-lecie działalności i jednocześnie rozpoczyna nowy rozdział w swojej historii – od 1 września 2024 r. pod nazwą Zespół Szkół Architektoniczno-Budowlanych. Nowa, dwuczłonowa identyfikacja wskazuje na zmianę i kontynuację, ale przede wszystkim pozwala bardziej adekwatnie opisać profil kształcenia, który poszerza się w odpowiedzi na wymagania i zapotrzebowanie rynku pracy.

Magiczny Kraków

Wśród przedmiotów i praktyk realizowanych w ZSAB są zarówno te związane z branżą budowlaną, jak i – w coraz większym stopniu – z szeroko rozumianą architekturą. Zespół, który od wielu lat przygotowuje uczniów do wykonywania takich zawodów, jak technik renowacji elementów architektury i technik architektury krajobrazu, od roku szkolnego 2023/2024 realizuje też program nauczania umożliwiający zdobycie kwalifikacji w zawodzie technik aranżacji wnętrz.

Technik aranżacji wnętrz łączy wiedzę z zakresu projektowania wnętrz, kształtowania przestrzeni publicznej i prywatnej ze znajomością programów graficznych, materiałów budowlanych, najnowszych rozwiązań technicznych i trendów estetycznych. Specjalność ta została niedawno wpisana na listę zawodów szkolnictwa branżowego przez ministerstwo edukacji. Zarówno w tym, jak i zeszłym roku zapisy do pierwszej klasy spotkały się z dużym zainteresowaniem absolwentów krakowskich szkół podstawowych.

Kształcenie dla przyszłości

Miarą mądrej i skutecznej edukacji jest umiejętność przygotowywania absolwentów do podejmowania nowych wyzwań związanych z dynamicznym rozwojem rynku pracy. Dlatego w swojej polityce edukacyjnej Kraków stawia na stałe rozwijanie oferty szkół technicznych i branżowych. Miasto wspiera otwieranie nowych kierunków, bez których trudno wyobrazić sobie kształcenie kadr dla nowoczesnej, zrównoważonej gospodarki – mowa m.in. o specjalnościach związanych z odnawialnymi źródłami energii, elektromobilnością czy programowaniem.

I tak od września 2024 r. **nowością** jest **uruchomienie nauki w zawodach:** technik programista w Technikum Energetyczno-Elektronicznym nr 9 (Zespół Szkół Energetycznych), technik elektromobilności w Technikum Mechanicznym nr 15 (Zespół Szkół Mechanicznych nr 1), technik chłodnictwa i klimatyzacji w Technikum Budowlanym nr 1 (Zespół Szkół Architektoniczno-Budowlanych). Ponadto w Branżowej Szkole II stopnia nr 1 (ponownie Zespół Szkół Architektoniczno-Budowlanych) rusza kształcenie w zawodzie technik inżynierii sanitarnej.

Kontynuowane będzie też kształcenie w zawodzie technik mechatronik w Branżowej Szkole Specjalnej II stopnia nr 6 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Niesłyszących. Z kolei absolwenci branżowych szkół I stopnia będą mogli kontynuować kształcenie w zawodzie technik pojazdów samochodowych w Zespole Szkół Mechanicznych nr 3, gdzie otwarta została Branżowa Szkoła II stopnia nr 7.

Samorządowa sieć szkolna

W roku szkolnym 2024/2025 krakowska młodzież będzie się uczyć w **80 samorządowych szkołach ponadpodstawowych:** 39 liceach ogólnokształcących, 22 technikach i 19 branżowych szkołach I stopnia. Łącznie otwartych zostanie w nich ponad 300 nowych oddziałów, w których naukę rozpocznie około 7 tys. pierwszoklasistów.

W stosunku do poprzedniego roku szkolnego nie zmieni się także liczba **samorządowych szkół podstawowych** – w 114 podstawówkach naukę rozpocznie około 6,8 tys. pierwszaków. Jedną z nowości wprowadzonych przez resort edukacji będą obowiązkowe zajęcia z udzielania pierwszej

pomocy, zaplanowane w ramach edukacji przyrodniczej (klasy I–III) oraz zajęć z wychowawcą (klasy IV–VII); uczniowie klas VIII realizują te zagadnienia na lekcjach edukacji dla bezpieczeństwa. Krakowskie szkoły są na to wyzwanie gotowe zarówno pod względem wyposażenia (fantomy, zestawy edukacyjne, apteczki), jak i przygotowania nauczycieli, m.in. dzięki systematycznym szkoleniom, współpracy z ratownikami medycznymi, strażakami i innymi instytucjami, a także realizowanym wcześniej projektom edukacyjnym (np. „Pierwszy ratownik", „Krakowscy Uczniowie Ratują Życie", „Edukacja z Wojskiem").

Jak co roku, dzięki prowadzonym w czasie wakacji remontom i naprawom, dzieci i młodzież wracają do szkół, które są nie tylko bezpieczne, ale i pięknie odnowione. W lecie 2024 r. **różnorodne prace remontowe** – łącznie prawie 500 zadań – wykonywane były w 265 samorządowych szkołach, przedszkolach i placówkach. Dotyczyły m.in. dachów, instalacji elektrycznych, ogrzewania, hydrauliki, a także wymiany okien i podłóg oraz malowania pomieszczeń. Szczególną uwagę poświęcono salom gimnastycznym, klasom, kuchniom i łazienkom.

W nowym roku szkolnym kontynuowana będzie **modernizacja i rozbudowa istniejącej oraz budowa nowej infrastruktury oświatowej**, realizowana przez Miejskie Centrum Obsługi Oświaty w Krakowie. Dwie największe z trwających obecnie inwestycji to rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 przy ul. Grochowej oraz rozbudowa i przebudowa Szkoły Podstawowej nr 54 wraz z pomieszczeniami dla przedszkola przy ul. Tynieckiej – pierwsze zadanie ma zakończyć się w 2026 r., a drugie rok później. Do 2027 r. potrwa także rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 8 przy ul. Wrony, ale już rok wcześniej mają zakończyć się prace przy rozbudowie trzech placówek: Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 przy ul. Prawocheńskiego, Szkoły Podstawowej nr 124 przy ul. Sucharskiego oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 14 (budowa Samorządowego Przedszkola nr 25) przy ul. Stawowej. Najbliżej finału znajduje się rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 62 przy ul. Ćwikłowej, której oddanie do użytku planowane jest w 2025 r.

Na inwestycje w zakresie oświaty Kraków przeznaczył w 2024 r. ponad 42 mln zł, ale łączny koszt wszystkich realizowanych obecnie zadań inwestycyjnych, ujęty w Wieloletniej Prognozie Finansowej, to kwota ponad 250 mln zł.

Edukacja – otwarta i innowacyjna dzięki synergii

Ostatnie lata, a szczególnie konieczność walki z pandemią Covid-19 oraz sprawnej odpowiedzi na napływ uchodźców wywołany wojną w Ukrainie, były trudnym testem również dla edukacji. Pomimo często niespójnych i nieskoordynowanych działań na poziomie krajowym, dzięki zaangażowaniu społeczności szkolnych i samorządu Krakowa możliwe było skuteczne realizowanie polityki edukacyjnej, choć nieraz – przypomnijmy – musiało się to odbywać w warunkach zarządzania kryzysowego.

Te doświadczenia i wypracowane już rozwiązania procentować będą także w nowym roku szkolnym, w którym ze względu na zmiany w spełnianiu obowiązków: szkolnego, nauki i przygotowania przedszkolnego spodziewany jest wzrost liczby dzieci obywateli Ukrainy zapisywanych do lokalnych szkół i przedszkoli.

Magiczny Kraków

W roku szkolnym 2023/2024 do krakowskich przedszkoli i szkół dla młodzieży uczęszczało 8,1 tys. osób należących do społeczności ukraińskiej, w tym 5,8 tys. uchodźców (z czego 4,1 tys. do szkół podstawowych oraz po blisko 1 tys. do przedszkoli i szkół ponadpodstawowych). W 11 szkołach podstawowych oraz w 3 szkołach ponadpodstawowych funkcjonowały oddziały przygotowawcze. Liczba asystentów międzykulturowych pracujących w krakowskich szkołach wahała się między 100 a 150. Warto wspomnieć, że na długo zanim resort edukacji formalnie uregulował kwestię zatrudniania asystentów międzykulturowych (przepisy weszły w życie dopiero 1 września 2024 r.), Kraków wspierał uczniów ukraińskich poprzez zatrudnianie w szkołach osób władających ich ojczystym językiem, znających kulturę i mogących pośredniczyć w komunikacji między nauczycielami a uczniami i ich rodzicami, co znacząco ułatwiało proces adaptacji i integracji.

W nowym roku szkolnym kontynuowane będą projekty i działania na rzecz przyjaznej, wielokulturowej szkoły, bazujące na wieloletnim doświadczeniu ekspertów ze Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przy ul. św. Gertrudy oraz Słonecznych Przestrzeni Wsparcia „Słońce”.

Miasto będzie również inicjować i wspierać przedsięwzięcia z zakresu edukacji klimatycznej, obywatelskiej i praw człowieka, a także rozwijać projekty partycypacyjne i angażujące społeczność szkolną i sąsiedzką. Niezmiennie priorytetem pozostaje wzmacniane kondycji psychicznej dzieci i młodzieży, czemu służy m.in. autorski krakowski program #Ogarniam życie. Ważne będzie też wzmacnianie współpracy między szkołami i uczelniami, ale i szerzej: licznymi jednostkami edukacyjnymi i instytucjami prowadzącymi działalność oświatową, badawczą i kulturalną.